

Rody, které drží usedlosti v Němčicích.
Usedlosti v Němčicích jest v roku 1896. pětadvacet, a jsou
to následující:

Čís. 3. čtvrtlán v držení od sto a přes sto let rod Leocíků. Dům
sám má jméno u Kalů.

Čís. 4 čtvrtlán nese jméno „u Budichů“, až do roku 1868 byl v držení
rodu starého Prokopů. Poslední z Prokopů František Prokop neměl děti
a vzal si za schovance Viléma Tulovického, syna ~~manželky~~ sestry své manžel-
ky z Postkovic, kterému usedlost svou roku 1868 postoupil.

Čís. 5. podsedek číslo samé nese jméno „u Fialů“ byl až do roku 1868
v držení starého a rozvětveného rodu Fiala. Poslední mužský polo-
mek Josef Fiala měl dvě dcery z nichž starší Katerina provda-
ná byla do Sloupa za Frant. Kneřy. Vnučce své z tohoto manžel-
ství „Alisii“ odporučil Josef Fiala podsedek svůj. Tato v roku —
1884 provdala se za zdejšího učitele Františka Hlýska a tak
přišel rod Hlýsek v držení čís. 5.

Čís. 6 „u Bartosů“ Bylo v držení starého rodu Matuska. Poslední
Jarub Matuska máje celné dítky a dům zadlužený prodal ho r. 1863
Hlaváčkov, a tak přišel v držení rodu Hlaváčků.

Čís. 7. „u Frantošků“. Byl v držení rodu ^{máje jenom}
dceru posledního polomek provdal ji za Tomáše Hlaváčka a tak
přišel do rodu Hlaváčků roku 1845 (byť koupil pro svého syna Tomáše č. 6.)

Čís. 8. bez příjmi. Byl v držení přes sto let rodu Vasíčeků, poslední
František Vasíček jea lehkomyšlný nechal dům zpusťnouti a pak
ho prodal Frant. Kucířovi ze Sloupa, který zde ale nebydlí.

Čís. 11. „u Vavřů“ od nepaměti rod Prokopů.

Čís. 12 „u Prokopů“ od nepaměti rod Prokopů.

Čís. 13 „u Samalů“ od nepaměti rod Samalů.

Čís. 15. „u Kalů“ ^{Udru} od nepaměti rod Habelka Kala.

Čís. 18 „u Fabianů“ rod Matuska vymřel v Mušířích polomcích,
asi okolo roku 1840 přizemil se tam rod Novosný.

- Cís 28. „Václavů“ od nepaměti v držení rod Novotný * pokrač. 1901.
- Cís 29. „Hlaváčků“ od nepaměti rod Kasparek
- Cís 30. „Havlů“ od nepaměti rod Novotný
- Cís 31. „Uhlirů“ byl rod Novotný, jen jeden potomek Fant.
Novotný, který ^{vyloudil} liti ho koupil od Fialy. Novotný fr. mají jen
 domů provala ji v letech 1878. A za nějakého Jana Klímny
 syna svého Stajgra a tak v držení rod Klíma. pokrač. rod 1899
- Cís 32. „Krejčířů“ od nepaměti rod Hlebelka
- Cís 33. „Matoušů“ od nepaměti rod Hlebelka
- Cís 34. hospoda „Sinkýřů“ od nepaměti rod Blaha (od roku 1796. koupil
Jakub Blaha z Boskovic
 za 1060 šajni)
- Cís 35. „Křestianů“ od nepaměti rod Novotný
- Cís 36. od nepaměti rod Kučera
- Cís 37. od nynějšího století od počátku rod Svedla
- Cís 56. „Konků“ byl v držení rodu Kasparek, vdova po po-
 ledním Kasparovi provdala se okolo roku 1854 za
Josefa Sedláka ze Šotůvky, a tak přišel do rodu Sedláka
- Cís 57. „Janků“ od nepaměti rod Novotný
- Cís 58. „Havlů“ od nepaměti rod Novotný
- Cís 59. byl v držení rodu Hlebelka starého rodu, okolo roku 1860
 koupil přišel na rod Zouhar ze Šotůvky.
- Cís 39. „Hrazdirů“ byl v držení rodu Schenk, vdova po
Schenkovi provdala se okolo roku 1877 za Jakuba Novotnýho
 a tak v držení rod Novotný. R 1892 přiměl se s Světlou a Žitkou
 o přezviskách pro žijné pověsti, kterým více nemůže se díti
 z usedlých v čís 4 byl kovár Prokop a v čís 35. kolár Novotný,
 kteří první v okolí začali šelati pluhů.
- Chaloupky bylo do roku 1870. 54. (čtyřapadesát) Kromě toho škola, dvě
 hajnovky, 1 stajgrova, 1 mlyn a 1 pastvina; v roce 1874. vystavěna
 4 chaloupky čís. 82. (Prokop Josef kolár), v letech 1886. vystavěny 3 chaloupky
Musil, Prokop Josef a Bejček Josef čís. 84, 85, 86, v roce 1887. opět 3, a sice
Hlebelka Karel 90, Bejček Jan 91. Nikulášova Marie, vulgo Basarova Marie a
 čís. 92, a v roce 1889 čís 93. Hlebelka Vincenc a v roce 1890. přistavěna továrna

Domky číslo 95 Hebelka František a. Dabová, pak 96. Maduska
Marcellin a Anna byly vystavěny 1893.

Domky čís 94. patřící Jirovi poslal, že roku 1893 odprodal Josef Svěda
v gruntu čís 37 výměnu, a z té postavil samostatná chaloupka.

v roce 1894 postavily 2 chaloupky: čís 97. Hebelka Frant. sešláne
a čís 98. Hobiášek Tomáš. Čís 97 bylo v. 1899 prodáno Novod. vojtechu

1895 nic

1896 nic

1897. se stala změna v držení usedlosti č 6. Majitel Frant. Hlaváček zedřel
místo zadlužené, snátek, si nic neporíchl - o záru si žem schalou p Ry -
a sám k tomu „závazek“ byl přinucen místo prodati Ludvíka
Novotný - mn, který bydlel v Astroni, ale pocházel z kmeně z čísla 58.
celkem na 4.250 Kč v. č.; tohoto roku vystavěny 3 domky, a sice
Blaha Ant. obdržel čís 88, Koupý Tomáš 100 a Kaspárek
Přemysl č 101. V roce tom koupil Kaspárek Ant. dům č 49 domek pod čís 88.
(který oznámil brně otproláním komoty od čís 49.) a opět oba domky
spojil jedním číslem 49 a upravené č. 88. Stal Blaha Antonín,
Koupý Tomáš 100 a Kaspárek P. 100 a nové vyst. domky označeny 99.

1898. nic se nestalo, jen že podsedek čís 8. přešel snátek na rod Kala a Šupa

1899. Roku tohoto se stal prvý krok k takzvané parcelaci
1/4 lán čís 31. jehož majitelka Františka Klímova roz. Novotná nemu
la a pozůstalý manž. Jan Klíma pro dluhy musel 1/4 lán
prodati, a nechtěje jej v celku prodati, rozprodal kus
a dům sám koupil Cyril Cihlár; utřel ^{z a vše} 6.800 platých.
To se stalo v prvé polovici března. O tomto místě vypravují
očití svědkové následovně: Místo toto koupil

jakýsi fiala (z čísla 5.), který byl spřízněn s Novotným a č 30. Syn
františek Novotný obává se, že by mohl býti vojákem, poprosil
strýce fialy, aby mu půjčil přípisu na koupení gruntu, aby
takto vojákem nebyl, že mu poslouží, ač nebespěch vojny nebude
zápis na grunt vrátí. (kdy to bylo možné). Strýc svolil, zápis
půjčil a nevěstě synovec pak strýce vypudil a sám si grunt

nechtal, kde se však ukázalo správně, co bývala k němu prodána
toho nevíříte čísti boleno? V krátkém poručení čase vše
přišlo na zmr. 1900 nic v drábnosti se nestalo.

1901 Dvůr č. 28. krmil, marně tak, že 1/4 lán měl v celé Dvůrské potrubí být,
den před Dvůrskou koupil nětel zdejší Frant. Hýsek z volné ruky místo
to od držitele Josefa Novotného za holových 7400 Kč a 2400 výměny
alkem tedy 9.8 00 Kč

1901 na hody koupil Dvůr č. 22. od Dobrášské Jarkuba, Prokop Antonín z č. 11.

1903 vystavení domku č. 77. z poručení Hájovny; majitel Lucie František
matouš koupil Dvůr č. 102, 103. z postavit z nich hostánek.

1904 vystavení domky č. 102, 103.

V roce 1906 provedena parcelace Dvůrské Dvůrské usedlosti, a vše č. 8 se
Máječka - Kuncová. Majitel její Rob. Kala, krmil a host. ve Sloupi, když
koupil ve Sloupi mlyn, rozprodal z větší části pozemky od č. 8 a Kuncová,
V roce 1907 provedena částková parcelace u č. 5. a 28. majitelem J. Hýskem.

V r. 1913 zeměl majitel usedlosti č. 39 Křava. Křava po něm prodal
ba usedlost Frantu Vincencovi, obchodník, který celé sta-
vení sám, bez mistra, z veřejné přestavěl.

Po válce koupil Karel Kunc, hospodář na č. 3, zákona o rozluce manžel-
ské, který byl N. s. odhlasován, a dal se rozvésti se svou mnoho-
let starší (22 roků!) manželkou Marií, z Kulíkové pocházející, kte-
rou si vzal co vdovu po Levčíkovi. Potom šel ve společné do-
macnosti s Boženou Hebelkovou, dcerou domkáře Antonína
Hebelky (Filipovi) č. 2. V roce 1922 postavil si na pastvínku
domek č. 113. Stavbu místo v rozloze 360m² odprodala mu obec
za 100 Kč 80h. Tyň pocházel ze Senetářova, kde sloužil na čele dle.
Jeho nevolnostný syn, jen o 4 léta mladší Josef Levčík přivedl
si manželku z Kolesína.

Č. 5. přišlo v r. 1922. po smrti Frant. Hýska, nadu. v. r., na jeho
syna M. V. Dv. Josefa Hýska.

V r. 1919 přišla usedlost Josefa Klaváčka č. 7. (u Frantouškové!) na bratra
Jos. Levčíka č. 3. Rudolfa Levčíka, válečného invalidu, který si vzal za
manželku dceru Klaváčkovu Marii. Dvě její sestry jsou provdány, z
Josefa Klaváčka, který byl oddán nemáme nic pít. Křava, když potom na současně zemřel

Ludíkově, bratr František se přivěnil do Bětovi a L. Hory, Karel studuje
real. gymnasiu v Boskovicích. Jedna sestra provdala se na
č. 67. na stolaře Antonína Blahu, který domek v. koupil od
na H.

V r. 1922. provdala se vdova po Engelbertu Prokopovi, č. 22, synu koláře
Jana Prokopa č. 82., který ve válce v zajetí Ital. 29. 11. 1919 v Šterni zemřel,
na svagra do Lince. Majetek v Němčicích připadl jedinému
synu po Engelbertu Prokopovi Josefu. Do jeho plnoletosti přiměl
majetek bratra a svagra zemřelého Engelberta kolář Alois Prokop č. 82.
Toto č. 82. pronajal si mladší bratr Alois Prokopa zámečník Metoděj Prokop,
který si vzal za manželku dceru hajního Hejného a hajenský mace
Václavem a Boskovicemi.

V č. 16. žil po smrti pokrabice Františka Novotného syn jeho Vilém
Novotný, řezník, který domek zdědil, jathy. Ale byl na to
v r. 1922 prodal chalupu řezníku Aloisi Lektářovi pryč
za 22.000 Kč. Tě se přivedl manželku v Němčicích. Bratr
Viléma Novotného Cyril je na nejlepší cestě stát se methou
své rodné obce. Ně nemá ještě 20 roků, byl již několikrát, hlavně
pro krádeže, odsouzen.

V r. 1919. odešel z domu majitel domku č. 17 (u řeznické káji se tom učil)
Jan Polák, který byl oddán pití, a neví se, kam se poděl. Pomě-
radý často v podnapilém stavu vyhojoval, že se oběsí, má se ráto, že
někde skončil sebevraždou. Jeho syn Rudolf Polák, tesař, přivedl
si výrobku kůček a drobného domácnostního nářadí (kůček, míchanky, topírky,
kdy na trawh a t. v.) a postavil si v r. 1920 domek č. 106. Kavečnu místo
ve výměře 408 m² a 130 m² prodala mu obec za 533 Kč.

V r. 1921. postoupil Novotný Metoděj (Fakani!), bývalý abukholetý
starosta a předseda místní šk. n. usedlost č. 16. svému synu
Josefu, válečnému invalidovi, který pojal za manželku
Annu Kalovou z č. 15 (Ludovic). Nevěsta prožehnaná do
domu nepřinela. Věchny 3 sourozence svého muže: Marii
Metoděje a Miloslava v domě vypuchala, tehle všemožně.

život žilpracovala, i chleba před ním zamýkala a kdyby si byl syn Metoděj v r. 1914 na zahradě nepostavil domek č. 18., ve kterém si hodlal zaříditi kámení dílnu s parním pohonem, byl by nemohl otec na stará kolena kam uchýliti.

Nikoliv byl syn Josef jednatelem politické organizace čs. št. lidové a snacha měla styje farářem, zapomněli oba na 4. boží přikázání a tak se k většině starci chovali, že si na ni nejednou se slzami v očích stěžoval. a okres. soud v Blansku musil hodnému synáčkovi jeho povinnosti k itei-vyměnkáři důtklivě připomenuti.

13. 7. 1917 koupila domek č. 23. od Kateřiny Prokopové (Kačí!) svedská obchodnice se stýj. zboží Marie Hebelková (Marie Vondrová!) sestra Hermíny Prokopové č. 22. za 4000 K. Ani v. r. 1920. koupila od vdovy mlynářky Kalové ze Sloupce (neol. sestry ji Hýškové.) zahradu od Kačíkova ^{byvalé č. 18.} kvintu naproti Blahovjin, nyní hostince Kloukalio, za 10000 K. Oni vysvětlují si lidé, že naketánila ^{pročtený vztek} peníze tím způsobem, že porchovala mnoho látek a pak je za malé peníze prodávala.

V. r. 1922 po smrti Fr. Hýška, naduč. v. r., přišlo č. 28. na jeho syna prof. univerzity v Praze Dr. Bohoslava Hýška.
V. r. 1923. přijel se na hostince „u Blahy“ č. 34. řezník Antonín Kloukal z Doubravice, pojev za manželku nejstarší ze 3 dětí zemř. Viléma Blahy a Annu poz. Andrlíkové, bývalé schované, Karla Čenlače, Annu. Matha po dušce provdaná za Jyřilla Prokopa ze Žďáru, který co voják v Macedonii onemocněl na malárii a ve žněmi zemřel, odstěhovala se do Žďáru.

Věclost č. 35 přišla asi v r. 1921. po smrti J. Novotné po dušce provdaná za Josefa Havelku, pocházejícího z Veleňova, na syna Antonína Novotného.

Nová č. 42. přišla v r. 1920 po smrti Bohoslava Ludvíka, který v brněnské nemocnici na rakovinu zemřel, na jeho neolast syna

Augustina Guelicha původem ze Řečína.

Domek č. 43. postoupil Jakub Novotný ovuče Hermína Kopřivová a. č. 108. prodán za Josefa Kameníka z Ludikova pocházejícího.

Č. 60 přišlo na Vilema Hebelku (Kadlaj!), který si vzal za manželku dceru dosavad. majitele Jana Matešky Hedviku.

Č. 89. vlastní, cestář a kovář Vincenc Pernica z Měruček pocházející, který se tam přizemil. Říká se tam „u Hebelku“.

Doručení bytovou třídu odhodlali se někteří zdejší dělníci takto na hole, ruce ke stavbě domků. Sami si nalámali kámen, nadělali veprovic a cihel a pustili se do stavby, což bylo s ohledem na poválečnou neornírnou drahotu, nezaměstnanost a nejisté poměry hospodářské velikou odvahou.

Slibovali jim sice rolníci, že jim pomohou s formankami a pod., ale když přišlo k věci, nikdo zadarmo ani prstem nehnul. Obec jim prodala půs. to, že zemský výbor dlouho dělal se schválením obtíže, se zřetelem k jejich chudobě velmi lacino stavební místa a to J. Samalíkovi (Balkán!) č. 109. 361 m² za 102 Kč, Jaroslavu Mateškově č. 110. 352 m² za 98 Kč 56h, Emanuelu Škváčilovi č. 111. 336 m² za 108 Kč 08h, Adolfu Kalovi č. 112. 373 m² za 104 Kč 44h, Karlu Pokopovi č. 114. 409 m² za 114 Kč 53h, Karlu Muncovi č. 113. 360 m² za 100 Kč 80h, Bohumilu Blahovi č. 115. 460 m² za 128 Kč 00h.

Tak vzniklo v tomto p. 1922. 7 nových domků. Někteří z majitelů žádali i o subvenci státu vzhledu na bytovou nouzi poskytovanou, při kteréžto příležitosti činila odhadní cena novostavby č. 110 23.000 Kč, č. 111. 40.000 Kč, č. 112. 23.000 Kč.

Poněvadž vyzněním chaloupka od č. 12. dostala samostatné číslo (117) měly Měruče v r. 1922. 117 plně obsazených čísel domovních. Obyvateli bylo při všeobecním sčítání 15. 12. 1921 napočteno 635, ve skutečnosti však 661, poněvadž 26 dělníků, kteří byli jinde zaměstnáni a tam započtení, přece jen v Měručích stále bydleli a sem také patřili. V tom roce chováno ve zdejší obci:

71 koní (6 klisen, 5 valachů) 1 obec. bytů, 147 krav, 40 jalovic, 38 králíků, 46 koz, 35 vepřů, 64 psů, 93 koček, 595 kusů drůbeže. V tomto roce porazili 3 ječnice (Kloukal, Novotný Vilém, Šaul Uhlář) 61 kusů hovězího dobytka, 127 telat, 37 koz, 294 prasat. *

K minulosti Němcův. První zmínka o Němcích činí se r. 1358, kdy tvořily část panství Doubeavského a prodány byly i s farou (snad nyní usedlost č. 18, "Fabiánova"?) jezuitům z Doubeavice Oldřichovi z Borkovic. R. 1528 prodány i s farou Janovi Lhotškovu ze Plně, který je rok potom prodal Bohušovi z Dřenic, načež přivtěleny r. 1529 k Páji. Stavění rozšířena jsou podél okružní silnice vedoucí ze Sloupu do Borkovic tvoříce tak téměř jedinou ulici. Kostel a rybníček dělí osadu ve dvě části: jižní, "Dětinu", obývanou hlavně rolníky a severní, "Pustviško" se školou, továrnou a domky chalupníků. Kolem náleží také myslivna, mlýnice a větrný mlýn. T. č. r. 1924: jest v Němcích 1 lesní správce p. Bohumil Pochájecký a 3 hajní, z nichž jeden Němec bydlí v panské hájence č. 72. podřízen jsa les. spr. ve Sloupě. Domek tento patřil domkáři, od něhož jej koupili rajčeti páně na Druhé 2 hajní Dobčiček Fr. a Koupiš Alois, kteří byli ve vlastních domcích č. 28 a 52. Na počátku 17. stol. bylo v N. 17 domů, po válce 30 letě 9 z nich pustých, r. 1846 bylo zde 67 domů se 483 ob., r. 1900 č. 101 s 650 obyv. Uprostřed vsady na vyvýšeném místě je fili. chrám sv. Mikuláše. Část jeho je prastará; západní strana přistavěna v r. 1844 na 1553 ob., zde jest také oltář proti vstupu, kdežto v místech, kde býval dvůr, obudována dřevěná kuchtla. Chrám má 16 m d., 7 m š., 6 1/2 m výšky. Na věže jsou 2 zvony, z nichž jeden pochází z r. 1519 (?), druhý z r. 1551 s nápisem: Deus redemptor miserere nobis. Philipp Novak fecit anno 1551. V kostele, polichybním náčiním opatřeném, bývají občas (21 x do roka) slavnosti jiné sv. Kňas mívá si obe přivážet na vlastní útraty ze Sloupu.

Jenovádko v Mikulášce připadá do adventu, odbyvá se pout od
pradávna v neděli po Božím Těle. Holicková slavnost (stoleč-
staručky slaví u Pukopci (Tovus) i. 4, u Tetovicích (Zudich) i. 4,
u Kicevici i. 36, u Sedláků (Kipani, Norberti, Koriki) i. 56) býva-
la velmi slavná, scházelo se tu mnoho národa z daleka
okolo. Obec dávno byla v N. fara. Již r. 1358 čini se o ní
zmínka, později v deskách zemských částěji, naposledy r.
1621. V nastalých náboženských ténicích zavra, a Němčice
přidělony k Doubravici, a když r. 1750 přiklena
samostatná fara ve Horzi, přidělony do Hora
kterí lidem udávají v třidesáté pověst, že obnovení fary v Němčicích
existoval několikatisícový fond, který však zmizel, aniž se
vě kam. Te snahu mívala obec rádo a krigalo Roboty
měl rolník 105 dní. R. 1793 patřilo oki 230 jiter
pozemku. Katastr obce Němčí vybaruje 744 žka půdy
v tratech: Doubrava, Hložek, Horzy, Zákosteli, Nivy,
Buci, Brusna, Skatulec, Trivčina, Studňa, Valkonov,
Perné, Ladilický, Kopnick, Tuhovka, Bříze, Horzy, Suchý,
Mlenný, Kopaniny, Mramní, Majina, Luch, Chalca,
Perné, Hanovy, Klucovina, Ví hrad, Hamky, u Hložka,
Kaskalová hora. Průměrný čistý výnos ža činil. dle josefské
ho katastru 11 48 fl. Velká část pozemků jsou panství
Horzy, Němčický revír. Od r. 1890 je zde továrna galan-
terního námočníctví založena nejším podnikem Vincen-
cem Nebelkou, který pocházel z c. 23. Známí se v ní kerami-
na krásny, ruční šupky, tašky a p. Jako hoch odešel s
holým rukama do Vídně na učení, kde navštívil si
dělnu a uspořiv si nějaký majetek naboril se sem
roditi továrníkem, kterému ho asi přivedla laciná
pracovní síla. Žil 40 let ve věku 84 let. - Uhoku platili
v 18. stol. Němčičtí o w žit 4 zl. 5 kr., o w Vaclavě žit 34 kr.,
53 slepic, 2 ž kopry vajec. Robota: gndláckii s potahem 3 dny týdně,

4. nadbedkově 3 dni.

R. 1378 připomíná se v dějinách u hrade Goubaukého vesnice, "Tübyšín", která snad byla u "Krnčic" v lese, "Tübyšine", kdež možno spatrovati meze, stopy válečných polí. U hradu "Krnčic" nad Pálen-
cem vypravuje se lid, že tam stávala kaple sv. Václava, jehož důkazem prý je dosud zachovalá rou-
bená studně. — Kapadně od Krnčic nad myslivnou
jest úzký, suchý devonského vápence, v jehož dutinách
jako u Rudice uloženy jsou různé křídly a žilné
rudy. Ruda ta dobývána byla koncem 18. stol. a
v první 1/2 19. stol. V té době bylo u N. a v okolí
mnoho horníků, kteří měli svůj cech, nesli
hornický stěnský a měli zvláštní hornickou kaplu.

R. 1862 při kopání hnědele ve kloubě 3 m prolomil
se horník Pálek do jeskyně "Horního", zakon-
čené malou kapličkou, jejíž stěny a strop zdoben
překrásnými křídly a krystaly vápencovými.
Na tím byla vodní nádržka, za ní velký podzem-
ní sál 40 m dl. 36 m š., jehož dno vyplněno
mocnými vstřami železných rud, která někdy
dosahovala až ke stropu. Doloženo zde do r. 1876
a vyčištěno 510.346 centů železných rud v úhonné
ceně 173.515 zt. Ruda dopravována do blanen-
ských železáren. Když začala se k nám dovážeti
levnější a lepší litina anglická a švédská, vsko-
la se doložení rudy v Krnčicích, a německí
haviři se rozpuhli po světě ^{od těch dob} a nacházíme německé
předsedníky v Rakousích, hlavně ve Vídni, v Bavorsku,
v Sasku, v Sýčanské a j.

Číslo první uveřejněn v sobotu 16. 1862 v 66. č. časopise "Morava"
(redakce, administrace, expedice nacházela se v tiskárně Fr. Pavla, Dol. nám.
č. 109 v Olomouci).

Poláci. na str. 22.

Pobrat. str. 180.

Spauillon, jehož opis posílá p. Dr. Mikuláš Hyšek.
 Živení nové jeskyně u Němčic blíž Loupa. Romantické okolí
 'Kocourky', přírodními krásami výmě daleko rozšířené, vlastně
 pak rozsáhlými jeskynními podzemními stýnami, abychom zase
 o jednu velkolepou jeskyni, která právě nyní odhalena
 byla blíž Němčic, dediny as hodinu ode Loupa k Bosko-
 vici m vzdalene. Dostalo se pak toho štěstí zkušenému havíři
 Trokovi ze Loupa, že v jedné bari u Němčic, kdežto se ná-
 kladem jeho činnosti p. knížete Salma na větro doleje,
 vrátil na rozpuhlinu ve vápenci, kteráto velikou tmavou
 prostoru před ním otevřela; posvitiv si tam, byl jakoby
 omráčen pohledem na jeskyni, které posud lidské oko
 nepatřilo, které lidská noha posud se nedotkla, nesčíslný-
 mi krapinkami ozdobenou, jež přirozenou průhledností naví-
 čarovně světlo metaly. Dověda se této velvítězné správy
 chvátal jsem hned 3. 8. do Němčic, bych s několika sou-
 družky novou tuto jeskyni obádal. I spustili jsme se
 po 3 větvích do bari 10 sáhů hluboké; pak jsme se
 dali chodbou 38 sáhů dlouhou, jež dnuhdy černou
 rudou naplněna býti nyní už vypravená jest, a do-
 stali jsme se otvorem as 4' vysokým a 3' širokým k nové
 jeskyni, do kteréž jsme po větvici as 2' dolů sestoupili.
 Jaké to překvapení, jaký pohled! Se stopou zářily na
 nás krapinky přísvitní jako ledové rampouchy a na
 levo se objvila kaple 4' x 4', 1 1/2' x 1 1/2' a přes 1' x 1',
 naplněna jasnými křivkami útvary nejromantičtějších forem,
 na konci X rhombodry ozdobných, bvo zase v podobě
 skleniných ráclon, trapců a velikých konických stalagmitů.
 Uprostřed tohoto domu stojí stalagmit (křivka ráclon skvrn
 rostoucí, kdežto křivky se stopou visící stalaktity slovou)
 3' vysoký a 2 1/2' tlustý, který na způsob přísvitního křivky le-
 dového širokýmí plechami křivkami paprsky světla tisícroně.

odráží.

Odtud sestoupili jsme přes pahorek nasutý 4° hluboko dolů a dosti jsme k vodě stojaté, 4° dlouhý 3 1/2° široký, jejíž hloubka 3° obnáší. Na břehu na vodou kráčeli jsme několik sáhků vzhůru a dostali jsme se úzkou puklinou do prostoru 20° dlouhý, 18° široký a 6° vysoký. Dívce 100 metrů černé rozvaliny tvoří tu malý pahorek, na jehož patě opět malé jezero se jeví a jakýsi tajemný pohled divákům připravuje. S ostýchavostí a křivou téměř posvátou sestoupivše poznali jsme v úžasu, že černé ty balvany jako hory nahornadinské jsou prochá, rupa, ruda, jenom sem tam vápencovými slonky promíchána, jež se stopou spadly. Ejhle, jaký hojný to poklad, který dolování dají na mnohá léta pojistit a k obživě horníků našich sloužit bude! Celá tato jeskyně táhne se od jihu na sever v délce 60° a v průměrné šíři 6° a sestává se dvou velkých síní, úžibí uliči spojících; četné rozsedliny jsou rudou vyplněné a podobá se, že prostory tyto brzo ještě dále se rozvětrují. — Dne 6/8 (1862) navštívil Němčickou tuto jeskyni jeho bratr Hugo starokrabi ze Salma v přírodu jeho jamství p. knížete Karla Lichtensteina a valného počtu hornických inženýrů z Blanska; i vysvětlila se v návštěvě tato dojímavá slavnost hornická i národní.

Neslušné rány a hrozivě oznamovaly p. 10. hod. před polednem, že maená společnost se do láne spouští vedením složitného národovce správce různých návodů knížecích p. Vondráčka a statečného p. ředmistra Lubita, jemuž Němčické doly přikazány jsou. Jeskyně stejnými světly osávena jvila pohled velený, báječný, vlastně pak klatová sluj postýmí barvami se lesknoucí omámila navštívatelů takovou krásou, jistou si nixadná obzortovnost vyčarovati nemůže. Lavka vedla nás přes první jezero a pohodlně stupně na břehu do druhé síně. Jako omráčena stála společnost

u vchodu, neboť veliký dóm osáven byl dlouhou řadou světél,
jež sem a tam čerale stíny metajíce, širokou prostoru ta-
jemným poloměrem polívaly. Hromoví, Růž. Běl.
šlechtičských horníků otřásalo slavně ponějví
těmito klenbami temnými; havíři pak sami v
dlouhých řadách sestavení připomínali na báječné
duchy podzemní. V dolině na boku druhého jezera
přistojena stála bohatá tabule, ku které čtvera společ-
nost vesle vasedla. Na malého navrátilce odstavice
spojením živým rodinám knížecím, Salmovské a
Lichtenštejnské, p. správci hornickému Knedlíčkovi,
šichmstevu Šebítovi a všem hostům. Po té uchopil se slova
p. starokrál Salm, promluvil dojmavě k hornickým šlechtič-
ským, kteřížto hromovím. Slava odpovídali. Totva utichly nad-
šene ty zvuky, rozleto se číverné světlo bengálské po celé síni,
čarovným rouchem odívajíc horníky i jestlyni, šaly pak ostie
okřivené vstaly se vystoupovati kupředu. V vlebním tom oba-
mění navrátilce čarovné zvuky písní národních, kteřížto
sbor učitelů, řízený p. Nagdou (učitel a Dvůr paní). nadšene před-
nášel a veskera sedce přítomných sladce uchvátěl. Se sborem
umělcům stůdala se statná chasa hornická, jež a nepřetržené
báse zpívali národního jasně perlu za duhou na světlo vy-
návila. Hechtaná tato rábasa trvala téměř dvě hodiny,
po nížto nadšena společnost v říše podzemní opět na
světlo vystoupila, navětivši takto panenskou omu jestlyni doji-
mavou slavnosti horníků i národních, jejížto památka Rohda
nezvymírí se s dce účastníků. D. V. (D. Jindřich Vankel V. —
Když byla kuda vyčerpána, byla sáhta přelomenuta, k němu souvána a
dnes nívdo není s to povědět, kudy horníci do podzemí se spouštěli.
Jen tolik rečí, že na Křistianovici poli (Nový út. o. 35.) v rohu
hned u cesty, když se jedou k nim, stávala parní pumpa, která
na 1, kupi háčela vodu. Dnes budou asi jak doly tak

jediný nájemný. Všechny smlouvy, na náklady které odprodal
 Novotný Janke nyní v lánech, pole obecního Tomáše.
Novotný c. 21 Janke v této jediné směnka. Přesně místo, kde začala byla,
všechny Novotnýho tech, c. 27.